

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/20-12/120
URBROJ: 50301-21/21-20-10

Zagreb, 22. listopada 2020.

Hs**NP*302-01/20-01/03*50-20-04**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 22-10-2020	Org. jed.
Klasifikacijska oznaka: 302-01/20-01/03	65
Uredbeni broj: 50-20-04	Pril. Vrij.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog odluke o izmjeni Odluke o proširenju jurisdikcije Republike Hrvatske na Jadranskom moru (predlagatelj: Klub zastupnika Mosta nezavisnih lista u Hrvatskome saboru) – mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, KLASA: 302-01/20-01/03, URBROJ: 65-20-03, od 21. rujna 2020.

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17, 29/18 i 53/20), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu odluke o izmjeni Odluke o proširenju jurisdikcije Republike Hrvatske na Jadranskom moru (predlagatelj: Klub zastupnika Mosta nezavisnih lista u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog odluke o izmjeni Odluke o proširenju jurisdikcije Republike Hrvatske na Jadranskom moru, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika Mosta nezavisnih lista, aktom od 18. rujna 2020., iz sljedećih razloga:

Uvidom u predmetni Prijedlog odluke, Vlada Republike Hrvatske utvrdila je kako je riječ o prijedlogu koji je sadržajno u cijelosti istovjetan Prijedlogu odluke o izmjeni Odluke o proširenju jurisdikcije Republike Hrvatske na Jadranskom moru, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika Mosta nezavisnih lista, aktom od 20. veljače 2018., i u odnosu na koji je Vlada Republike Hrvatske dala mišljenje Hrvatskome saboru 22. ožujka 2018. Rasprava pred Hrvatskim saborom o Prijedlogu odluke iz veljače 2018. održana je 24. travnja 2019., a glasovanje 9. svibnja 2019., koje je rezultiralo time da prijedlog nije podržan u Hrvatskome saboru i Odluka nije prihvaćena.

S obzirom na činjenicu da je predmetni Prijedlog odluke istovjetan Prijedlogu odluke iz veljače 2018., a u međuvremenu nije došlo do promjena okolnosti niti do promjena međunarodnopravnog ili pravnog okvira Europske unije, Vlada Republike Hrvatske u cijelosti ostaje kod ranije spomenutog mišljenja od 22. ožujka 2018., kao i danih obrazloženja, kako slijedi:

Vlada Republike Hrvatske ističe kako je na sjednici održanoj 27. listopada 2016. donijela zaključak kojim je zadužila Ministarstvo vanjskih i europskih poslova provesti konzultacije o zaštiti interesa Republike Hrvatske na Jadranskom moru uključujući i proglašenje i punu primjenu isključivog gospodarskog pojasa. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova je u suradnji sa svim nadležnim ministarstvima provelo na odgovarajućim razinama konzultacije s Europskom komisijom te s relevantnim državama članicama Europske unije. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova dostavilo je Vladi Republike Hrvatske Izvješće o konzultacijama o zaštiti interesa Republike Hrvatske u Jadranskom moru u okviru kojeg je razmatrana i mogućnost proglašenja i pune primjene isključivog gospodarskog pojasa Republike Hrvatske, koje je Vlada Republike Hrvatske prihvatila na sjednici održanoj 2. studenoga 2017.

U Izvješću su analizirana prava koja Republika Hrvatska sada uživa na Jadranu kroz Zaštićeni ekološko-ribolovni pojas (ZERP), u čemu bi bila razlika ukoliko bi se proglasio cijeli sadržaj isključivog gospodarskog pojasa, kako se prava iz ZERP-a primjenjuju nakon ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju (neovisno o tome što se ZERP i dalje formalno ne primjenjuje na države članice Europske unije), te koji načini zaštite i gospodarenja područjem ZERP-a stoje na raspolaganju Republici Hrvatskoj sada kao članici Europske unije.

1. Republika Hrvatska već sada ostvaruje u Jadranu, kroz pravni režim ZERP-a i kroz režim epikontinentalnog pojasa (na morskom dnu i podzemlju), sve sadržaje isključivog gospodarskog pojasa osim onih koji se odnose na pravo na izgradnju umjetnih otoka i pravo na proizvodnju energije korištenjem mora, morskih struja i vjetrova.

Kada je riječ o pravu izgradnje umjetnih otoka, treba imati na umu da Republika Hrvatska, na temelju pravnog režima epikontinentalnog pojasa, već uživa i ima pravo izgradnje uređaja i naprava (instalacija) za potrebe istraživanja i iskorištavanja morskog dna i podzemlja (kao što su, primjerice, platforme za istraživanje i iskorištavanje ugljikovodika (nafte i plina).

Vezano za proizvodnju energije korištenjem mora, morskih struja i vjetrova, koje je jedino drugo pravo koje Republika Hrvatska ne uživa kroz ZERP, ukazuje se da za sada, uzimajući u obzir postojeću tehnologiju i učinkovitost proizvodnje energije iz tih izvora, ne postoji ekonomska ni druga isplativost posezati za tim izvorima energije. Tako, studija o troškovima i koristima proglašenja gospodarskih pojaseva u Sredozemlju ukazuje na to da zbog iznimno male razlike u plimi i oseki u cijelom Sredozemlju nije zamislivo da će uporaba snage plime i oseke biti iskoristiva. Jednako tako ni uporaba snaga valova najvjerojatnije neće biti značajnije iskoristiva u budućnosti. Kada je riječ o snazi vjetra, sve instalacije koje koriste tu vrstu energije pričvršćene su uz morsko dno i podzemlje pa čak i one koje plutaju na moru.¹ Takve instalacije koje su pričvršćene za morsko dno Republika Hrvatska bi imala pravo postaviti na temelju pravnog režima epikontinentalnog pojasa.

2. Nakon ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, područje ZERP-a je, kao i svi isključivi gospodarski pojasevi, ribolovne i ekološke zone drugih država članica Europske unije, postalo dio „voda Europske unije“, u kojem se primjenjuju pravila zajedničke ribarstvene politike i ostvaruje suradnja između država članica Europske unije vezano za zaštitu morskog okoliša, dakle upravo onih aspekata koji su Republici Hrvatskoj posebno bitni i koji se do ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju nisu primjenjivali na države članice Europske unije:

¹ *Costs and benefits arising from the establishment of maritime zones in the Mediterranean Sea, Final Report*, client: European Commission, DG Mare, June 2013, str. 200.

- Ribolov u ZERP-u odvija se isključivo sukladno zajedničkoj ribarstvenoj politici Europske unije, ribarska plovila Europske unije imaju jednako pravo pristupa tim vodama i ne može im se zabraniti pristup (ni naplaćivati), a pravo nadzora i kontrole provedbe tih pravila imaju svi hrvatski inspektori koji sada kao inspektori Europske unije mogu u ZERP-u kontrolirati sve ribarice, uključujući i ribarice drugih država članica.

Želimo podsjetiti da kad je riječ o ribolovnom aspektu, u suradnji s Europskom komisijom i drugim državama članicama Europske unije, Republika Hrvatska, kao država članica Europske unije, utječe na stvaranje i primjenu zajedničke ribarstvene politike u Jadranskom moru te stvaranje uvjeta za održivo ribarstvo, ima pravo kontrolirati provedbu pravila Zajedničke ribarstvene politike u ZERP-u, te u suradnji u okviru drugih mnogostranih međunarodnih ugovora (Sporazuma o Općoj komisiji za ribarstvo u Sredozemlju – GFCM, Međunarodne konvencije za zaštitu atlantskih tuna – ICCAT pa i samom Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravu mora (UNCLOS), štiti i uređivati pitanje ribarstva u područja mora koja su pod ZERP-om.

- Europska unija prihvaća područje ZERP-a kao dio mora nad kojim Republika Hrvatska provodi pravila Europske unije iz područja zaštite okoliša na moru, pa tako Republika Hrvatska, u okviru suradnje država članica Europske unije, provodi okvirnu direktivu Europske unije vezanu za zaštitu morskog okoliša u području ZERP-a. Sustav javljanja brodova kao i sustav usmjerene i odvojene plovidbe koji je u primjeni i za područje ZERP-a smanjuje rizike slobodne plovidbe koje treće države uživaju u gospodarskim pojasevima.

- Zbog neprimjene ZERP-a na države članice Europske unije, u ovom trenutku Republika Hrvatska u području ZERP-a doduše ne može obavljati kontrolu brodova država članica Europske unije u plovidbi (kojoj mjeri se inače izuzetno rijetko pribjegava), ali postoji mogućnost njihove naknadne sankcije za slučaj povrede međunarodnih standarda tijekom plovidbe u ZERP-u.

3. U Izvješću je utvrđeno da je briga o zaštiti prirodnih resursa Jadrana i suradnja vezano za održivo ribarstvo na visokoj razini, kako s Europskom komisijom, kojoj je u interesu utvrđivati mjere za održivo upravljanje ribljim resursima, tako i s Talijanskom Republikom, te su tako, na prijedlog dviju država a uz podršku Europske komisije, proglašene zone zabrane ribolova u području Jabučke kotline.

4. Zaključeno je da Republika Hrvatska u ovom trenutku svoja prava i legitimne interese u skladu s UNCLOS-om ostvaruje samostalno i kroz mehanizme suradnje koji joj stoje na raspolaganju (u okviru Europske unije), a da neovisno o tome ima i pravo izmijeniti odluku Hrvatskoga sabora i odlučiti proglasiti isključivi gospodarski pojas i početi s njegovom punom primjenom (jednako kao što može odlučiti i početi s punom primjenom ZERP-a), a sve u skladu s UNCLOS-om i pravnom stečevinom Europske unije. Suradnja s Europskom komisijom i državama članicama Europske unije u Jadranskom moru je važna sastavnica ostvarenja prava i legitimnih interesa Republike Hrvatske u Jadranskom moru.

5. Tekst Prijedloga odluke

Točka 2. Prijedloga odluke o izmjeni Odluke o proširenju jurisdikcije Republike Hrvatske na Jadranskom moru, koja propisuje odgodu primjene pravnog režima IGP-a od godine dana, te u tom razdoblju sklapanje sporazuma i aranžmana sa zainteresiranim državama i Europskom unijom, je stvarno i pravno neodrživa i nemoguća u dijelu koji se odnosi na sklapanje sporazuma i aranžmana sa zainteresiranim državama i Europskom unijom. Republika Hrvatska kao država članica Europske unije ne može ograničavati ni naplaćivati ribolov u tom području ni ribarskoj floti Europske unije kao ni bilo kojoj trećoj državi. Kao što je već ranije istaknuto, pojasevi mora na koje je država članica Europske unije proširila svoja suverena prava i jurisdikciju, kao što je to područje mora ZERP-a Republike Hrvatske, smatraju se „vodama Unije“, te glede tog područja mora Europska unija ima isključivu nadležnost u odnosu na zajedničku ribarstvenu politiku.²

Iz svega prethodno navedenog razvidno je da Republika Hrvatska već sada, kao država članica Europske unije, kroz pravni režim ZERP-a i epikontinentalnog pojasa, ostvaruje sva prava iz režima isključivog gospodarskog pojasa osim korištenja snage mora i morskih struja. Nadalje, zbog iznimno male razlike u plimi i oseki, izgledno je da uporaba snage plime i oseke, kao i snage valova, nije iskoristiva.

Uzevši u obzir detaljno istaknute načine na koje Republika Hrvatska u skladu s UNCLOS-om, pravnom stečevinom Europske unije i mehanizmima koji joj kao državi članici Europske unije stoje na raspolaganju, kroz režim Zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa Republike Hrvatske i epikontinentalnog pojasa ostvaruje svoja prava i štiti sve svoje vitalne interese u Jadranskom moru, Vlada Republike Hrvatske ostaje pri zaključcima Izvješća o konzultacijama o zaštiti interesa Republike Hrvatske u Jadranskom moru u okviru kojeg je razmatrana i mogućnost proglašenja te pune primjene isključivog gospodarskog pojasa Republike Hrvatske.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra vanjskih i europskih poslova dr. sc. Gordana Grlića Radmana i državne tajnike Franu Matušića, Andreju Metelko-Zgombić i Zdenka Lucića.

 PREDSJEDNIK

 mr. sc. Andrej Plenković

² Članak 3. stavak 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije propisuje da Unija ima isključivu nadležnost u sljedećim područjima:

- (a) carinskoj uniji;
- (b) utvrđivanju pravila o tržišnom natjecanju potrebnih za funkcioniranje unutarnjeg tržišta;
- (c) monetarnoj politici za države članice čija je valuta euro;
- (d) očuvanju morskih bioloških resursa u okviru zajedničke ribarstvene politike;
- (e) zajedničkoj trgovinskoj politici.